

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. V. Alia objectio solvitur, & variæ assignantur rationes, cur bonis &
sanctis viris mala & infortunia nonnunquam accidant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

Hac concordia temporat equis
 Elementa modis, ut pugnantia
 Vicibus cedant humida siccis,
 Iungantq; fidem frigora flammis,
 Pendulus ignis surgat in altum.
 Terræq; graves pondere sidant.
 Iisdem causis vere repenti
 Spirat florifer annus odores,
 Aestas Cererem fervida siccât,
 Hyemem defluus irrigat imber.
 Hæc temperies alit ac profert
 Quidquid vitam spirat in orbe:
 Eadem rapiens condit, & aufert
 Obitu mergens orta supremo.

A temperamento sui corporis, vim pabuli nocentia
 vident.

S. V.

Alia obiectio solvitur, & varia assignantur rationes,
 cur boni & sancti viri mala & infortunia
 nonnunquam accidant.

Objicies quartò: Si mundus divinâ providen-
 tiâ regitur, cur bonis & sanctis viris, qui
 sunt Dei amici, & ipsi charissimi, tot mala & in-
 fortuna læpe accidunt? Cur paupertate, miseriis,
 & arumnis opprimuntur, dum mali & perver-
 ducent in bonis dies suos, & honoribus, volup-
 tatibus, ac divitiis affluunt? Quare via impiorum
 prosperatur, bene est omnibus qui prævaricantur, &
 iniquè agunt? Jeremia 10. Cur taces devorante im-
 pio justiore se? Abacuc, 1.

Eadem cogitatio & querimonia olim in men-
 tem Ovidii reberat, dum mortem Tribuli des-
 flebat, & dicebat.

Cum rapiant mala fata bonos, ignoscite faso.
 Sollicitor nullos esse putare Deo.

Respondeo etiam in tribulationibus iusto-
 rem mirum in modum divinam relucere provi-
 dentiam, ut passim docent SS. Patres, variæque
 & egregias rationes assignant. In primis enim
 Augustinus ait, quod tribulatio compellit nolentem,
 erudit ignorantem, custodit virtutem, protegit
 infirmantem, excitat torpentem, humiliat superbentem,
 purgat penitentem, coronat innocentem, Subdit
 Gregorius: Sicut unguenta, nisi commota, realiter
 latius nesciunt, & sicut aromata fragrantiam suam,
 non nisi cum incenduntur expandunt: ita sancti viri
 omne quod de virtutibus redolent, in tribulationibus
 immotescent. Addit, quod electi sui ad se
 pergentibus, Dominus hujus mundi iter asperum
 facit, ne dum quisque vitæ presentis requirit, quasi
 via amenitate pascat, magis cum diu per-
 gere, quam citius pervenire deleat: ne dum oblecta-
 tur in via, obliviscatur quod desiderabat in Pa-
 tria. Quod brevius Augustinus his verbis ex-
 pressit: Ideò Deus felicitatibus terrenis amaritudines
 miscet, ut illa curatur felicitas, cuius dulcedo non
 est fallax.

Aliam in Moralibus insinuat Gregorius ra-
 tionem; ait enim, Electorum desideria dum pre-
 muntur adversitate, proficiunt: sicut ignis flatu pre-
 mitur ut crescat, & unde quasi extinguitur, inde
 magis roboratur. Unde Hilaritis: Sicut olim cre-
 centibus diluvii fluctibus arca sublimis ferebatur, &
 tandem proceliarum victrix, requievit super montem
 Armenia: non distari modo Ecclesia, dum exercetur
 floret, dum opprimitur crescit, dum contemnitur
 proficit, dum ceditur vincit: palmaeq; instat alit
 inclinata refurgit, juxta illud Alciati:

Nititur in pondus palma, & consurgit in altum.

Quò magis & premitas, hoc magis tollit onus.
 E contra verò prosperitas, teste Chrysostomo,
 Noverca virtutis est; & animum hominis emolli-
 frangit, & in legitimitatem ac torporem relolvit.
 Omnia enim qua superflua sunt, nocent (inquit Seneca)
 segetes nimia sterunt ubertas, rami onere franguntur,
 ad maturitatem non pervenit nimia succulentia. Idem
 quoque animus event, quos immoderata prosperitas
 rumpit, quæ non tantum in aliorum injuriam, sed
 etiam in suam utuntur.

Demum, ut ait Chrysologus, In adificati-
 one templi, omnes lapides prius malleis tundeban-
 tur, ne in illorum possessione sonitus mallei audire-
 tur, nec in horreo Domini reponitur granum, donec
 flagulet.

Objicies tertio: Si totum quod in hoc mundo
 est, curâ & providentiâ, ac sapientiâ Dei regitur:
 unde proveniunt tot monstrorum horrendi &
 præter naturam partus, & tot creaturæ homini
 molesta & perniciose; ut culices, pulices, mus-
 cæ, serpentes, venena, & similia?

Cur genus horrifera profert natura ferarum:
 Et culices & muscas?

Quid (inquit Ambrosius) cum utilibus etiam le-
 thalia & perniciosa generantur: cum tritico conium?
 Quid inter alimenta vitæ noxium reperitur, & nisi
 pravissimum fuerit, consuevit saluti nocere: inter alia
 quoque nutrimenta vitæ, helleborum deprehenditur;
 aconita quoque fallunt frequenter & discipiunt colli-
 gentem: &c.

Respondeo hæc omnia magis divinam provi-
 dentiam commendare, quam impugnare: nam,
 ut supra cum D. Thoma dicebamus, quamvis
 provisor particularis debeat impedire mala &
 defectus in rebus, provisor tamen universalis
 debet illa permittere in aliquibus particulari-
 bus, ne impediatur bonum universale cujus
 conservationem principaliter intendit. Unde
 si aliqua causa contingentes & defectibiles,
 per accidens, & ex debilitate virtutis activæ,
 vel ex indispositione materiæ, interdum sint di-
 spositæ ad effectus monstrosos, & præter natu-
 ram producendos, non debet illas impedire.

Addo quòd, monstra suo modo conducunt
 ad decorem & pulchritudinem universi, & des-
 serviunt ad manifestandam perfectionem & in-
 tegratem aliarum rerum, quæ magis relucet
 ex ipsorum deformitate: opposita enim juxta
 se posita magis elucescunt. Idem dicendum est
 de muscis, culicibus, serpentibus, & aliis anima-
 libus imperfectis: illa enim participant aliquem
 gradum bonitatis & perfectionis, qui si deesset
 universo, non esset omnibus modis perfectum.
 Nam, ut inquit Isidorus, Si radas supercilium ho-
 minis, parvam rem demis, sed totius corporis ingeris
 fediratem. Ita & in universitate creatura est, si exire-
 mum vermiculum naturâ malum dixeris, universe
 creatura injuriam facis.

Idem docet D. Ambrosius loco citato, his
 verbis: Singula eorum qua generantur è terris, spe-
 cialem quandam rationem habent, qua pro virili por-
 tione complent universa pulchritudinem creatura.
 Alia ergo esui, alia potui, alia alii nascuntur usui:
 nihil vacat, nihil inane germinat terra. Quod ri-
 bi pukas inutile, aliis utile est; imò ipsum tibi frequen-
 ter alio est usu utile: quod escam non adjuvat, medi-
 cinam suggerit, & sæpe eadem qua tibi noxia sunt,
 aribus aut feris innoxium ministrant pabulum. Dem-
 que sturni vescuntur conio, nec fraudi est eis, quoniam
 qualitate sui corporis, venenum succi leibalis eva-
 dunt. Hilleborum autem periti loquuntur etiam esse
 & alimenta coturnicium, eò quòd naturæ ali quodam

Tu-
 cret.

Lib. 3
 Ho-
 cam.
 cap. 9

29.

Lib. 1
 de
 sum-
 mo
 bono
 cap. 11

... animalibus, sicut de nobis. In quo etiam sensu intelligendum est id quod dicit Apostolus 1. ad Corinth. 9. Nunquid de bobus cura est Deo? ut explicat D. Thomas hic art. 2. ad 5.

Animalibus, sicut de nobis. In quo etiam sensu intelligendum est id quod dicit Apostolus 1. ad Corinth. 9. Nunquid de bobus cura est Deo? ut explicat D. Thomas hic art. 2. ad 5.

Tertio responderi potest cum Sylvio, loco supra citato, illum locum esse unum ex illis, quos ipsemet Hieronymus in libro contra Rufinum, dicit se in commentariis super Prophetas, non ex sua, sed ex aliorum sententia exposuisse.

Objicies secundo cum Bellarmino, & Mariana, testimonium D. Thomae quaest. sequenti art. 7. ubi ait: Licet Deus sciat numerum omnium individuorum, non tamen numerus vel boum, vel culicum, vel aliquorum hujusmodi, est praordinatus a Deo.

Respondeo illos Autores textum D. Thomae fideliter non referre, sed omittere unam particulam integritati sensus profus necessariam, & ex qua omnino pendet intelligentia doctrinae D. Thomae. Non enim absolute dicit Sanctus Doctor, quod numerus boum, vel culicum, vel aliquorum hujusmodi, non est praordinatus a Deo, sed quod non est per se praordinatus a Deo. Quae particula per se, valde notanda est: ex illa enim aperte colligitur, quod S. Thomas ibi solum intendit docere, quod sicut in universo quaedam sunt quae propter se providentur, in quibus essentialiter consistit perfectio universi, quaeque perpetuitatem habent, sicut & universum est perpetuum. Alia vero non providentur propter se, sed propter aliud, qualia sunt individua corruptibilia, quae perpetuitatem habere non possunt nisi in specie, quaeque licet praordinata sint & provisa, non tamen sunt provisa, nisi propter perpetuum esse speciei conservandum; cum contra ipsa species propter se sit provisa, ut per se pertinet ad perfectionem universi. Ita reproborum numerus est quidem a Deo praescitus & praefinitus, sed non per se, seu principaliter, sicut numerus praedestinatorum. Praedestinati enim a Deo praordinantur principaliter ad bonum universi, scilicet ad finem supernaturalem, seu ad gloriam Dei, quatenus beatitudinem consequuntur: reprobi vero solum secundario, quatenus sunt propter electos quibus omnia cooperantur in bonum, & quatenus ratione illorum manifestatur misericordia Dei in electis. Et ita clare mentem suam explicat S. Doctor quaest. 5. de verit. art. 3.

Objicies tertio: Ex providentia & cura tam vilium & imperfectorum animalium, qualia sunt culices, mulca, serpentes, vermiculi, & similia, vilesceret divina majestas; nam ut communiter dicitur: De minimis non curat Praetor. Unde Augustinus relatus a D. Thoma hic art. 3. ait: Melius est quadam nescire, quam scire, ut vilia: Ergo talis providentia non est in Deo ponenda.

Respondeo negando Antecedens, ut enim inquit S. Doctor ibidem in resp. ad 3. Licet nobis melius sit non cognoscere mala & vilia, in quantum per ea impeditur a consideratione aliquorum meliorum, non tamen Deo qui simul omnia uno intuitu videt. Et qui (ut inquit Dionysius) nec secundum visionem singulis se immittit, sed secundum unam causam continentiam, omnia scit.

Addo quod, tantum abest quod infinita Dei majestas, ex tam vilium & imperfectorum animalium cura vilescat, quin potius in illis, magis ejus infinita sapientia & potentia relucent, quam in aliis animalibus ingentis molis & magnitudinis.

videtur etiam potest Seneca in libro de providentia, ubi divina providentiae causam eleganter defendit, & plures egregias assignat rationes, cur bonis viris accidant mala in hac vita. In praemis enim dicit: Cum videris bonos viros, aegros, laborare, sudare, per arduum ascendere, in montem lassivire, & voluptatibus fluere, cogita horum nos modestia delectari, verularumque horum nos disciplina tristicio contineri, horum aliam vitam. Idem tibi de Deo liqueat: bonum virtutis delicias non habet, experitur, indurat, sibi illum non parat. Quare multa bonis viris adversa veniunt? Nihil accidere bono viro mali potest. Non miscetur vitiosa. Quemadmodum tot annes supernae desertarum mirum, tanta Mediterraneorum vis fontium, non mutant saporem maris, nec remittunt quidem... ita adversarum impetus rerum, viri fortis non vertit animum; manet in statu, & quidquid evenit, in suum colorem trahit, est enim omnibus exterritus potentior... Omnia adversa exercitationes parat... Marce sine adversario virtus. Tunc apparet quantae sit, quantum valeat, polleatque, cum quid populi patientia ostendit... Languent per inertiam segnata, ne labore tantum, sed mole, & ipso sui onere deficiunt. Non fert illum ictum illa felicitas. At ubi aspectus fuerit cum incommodis suis rixa, calum per injurias ducit, nec ulli malo cedit, sed etiam si ceciderit, de genu pugnat. Tandem concludit cum Demetrio Philosofo: Nihil sibi videri infelicis, cui nihil unquam evenit adversi. Cui concitat Boetius libro de consolatione dicens, Infelicitissimum infortunii genus esse, semper fuisse scilicet.

S. VI.

Alia argumenta solvuntur.

Contra secundam & tertiam conclusionem, Objici potest celebre Hieronymi testimonium super caput 1. Abacuc Prophetae, ubi sic loquitur: Absurdum est ad hoc Dei deducere majestatem, ut sciat per momenta singula quot nascantur culices, quotve moriantur: quae cimicum, & pulicem, & muscarum sit in terra multitudo, quanti pisces in aqua narent &c. Non sumus tam fatui adulatores Dei, ut dum potentiam ejus etiam ad ima detrahimus, in nos ipsos injuriosi simus, eandem rationalium quam irrationalium providentiam esse dicentes.

Respondeo primo, quod Hieronymus tantum negat, particulatim & alternatim Deum talia nosse, vel per diversa temporum momenta sic illa cognoscere, sicut per varia momenta deficiant, vel incipiunt. Ita hunc locum explicat Magister sentent. in 1. dist. 39. & Alensis 1. parte dist. 26. m. embri. 4. art. 4. ubi ait: Scit Deus quantum sit multitudo pulicum, culicum, & muscarum: sed non scit hoc per momenta singula, imo simul & semel omnia.

Secundo responderi potest, quod Hieronymus in eo loco solum vult, Deum non habere ita peculiarem curam & providentiam de illis

In Bibli...